

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ**

Број: 172/1/2014-38
Београд, 13. фебруар 2015. године

На основу члана 9. тач. 2) и 3) и члана 16. став 1. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97 и 31/01 и „Службени гласник РС“, број 30/10), у поступку накнадне контроле, покренутом на основу пријаве државне помоћи Фонда за развој Републике Србије, са седиштем у Нишу, Булевар Немањића 14а,

Комисија за контролу државне помоћи на 4. седници, одржаној 13. фебруара 2015. године, доноси

РЕШЕЊЕ

1. Дозвољава се државна помоћ која се додељује на основу Програма Фонда за развој Републике Србије за 2015. годину („Службени гласник РС“, број 6/15 – у даљем тексту: Програм).

2. Обавезује се Фонд за развој Републике Србије да:

2.1. пре доделе државне помоћи, од корисника прибави писану изјаву да ли му је и по ком основу већ додељена државна помоћ за исте оправдане трошкове, у складу са чланом 5. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14) (у даљем тексту: Уредба),

2.2. достави Комисији на одлучивање сваку појединачну гаранцију која није одобрена у складу са чланом 99. Уредбе.

3. На улагања у прерађивачке капацитете из области пољопривреде, програме примарне пољопривредне производње и прераде за домаће и инострано тржиште поднете од стране правних лица, не односе се одредбе Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09 – у даљем тексту: Закон).

4. Ово решење објавити на интернет презентацији Комисије за контролу државне помоћи.

Образложење

1. Подносилац пријаве и предмет пријаве државне помоћи:

Фонд за развој Републике Србије је Дописом број: 02-5922 од 30. децембра 2014. године доставио Комисији за контролу државне помоћи (у даљем тексту: Комисија) Програм, ради одлучивања о дозвољености.

Подносилац пријаве државне помоћи је Дописом број: 02-385 од 31. јануара 2015. године допунио пријаву, тако што је доставио Општи образац пријаве државне помоћи, у

складу са чланом 3. став 2. Уредбе о начину и поступку пријављивања државне помоћи („Службени гласник РС“, број 13/10).

Предмет пријаве државне помоћи и основ за доделу државне помоћи је Програм.

2. Опис Програма:

2.1. Програм дефинише услове и критеријуме по којима Фонд за развој Републике Србије у 2015. години одобрава нове кредите, репрограме кредита, финансијско реструктурирање пласмана, унапред припремљене планове реорганизације и планове реорганизације привредних субјеката у поступку стечаја, као и могућности споразумног измиривања доспелих обавеза.

2.2. Правни основ за доделу државне помоћи:

Правни основ за доношење Програма садржан је у члану 16. тачка 2. Закона о Фонду за развој Републике Србије („Службени гласник РС“, број 36/09, 88/10 и 119/12) и Закону о буџету Републике Србије за 2015. годину („Службени гласник РС“, број 142/14).

2.3. Давалац државне помоћи:

Давалац државне помоћи је Фонд за развој Републике Србије. Средства која су одређена ради остварења циљева постављеним Програмом обезбеђена су наплатом ануитета по доспелим дугорочним кредитима и наплатом краткорочних кредита.

2.4. Корисници државне помоћи:

Корисници државне помоћи су микро, мала, средња и велика правна лица, разврстана у складу са чланом 7. Закона о рачуноводству („Службени гласник РС“, број 62/13) и регистровани у релевантном регистру на подручју Републике Србије, који доставе финансијске извештаје за 2012. и 2013. годину и закључни лист за 2014. годину (након подношења финансијских извештаја Агенцији за привредне регистре за 2014. годину разматраће се финансијски извештаји за 2013. и 2014. годину), у којима није исказан губитак и то: привредни субјекти који су у већинском приватном или државном власништву, осим јавних предузећа и привредни субјекти који имају учешће друштвеног капитала мање од 40 %.

2.5. Инструмент доделе државне помоћи:

Инструменти доделе државне помоћи су: кредити и гаранције за микро, мала, средња и велика правна лица.

Фонд не може по захтеву једног подносиоца одобравати и кредит и гаранцију, ако се и кредит и гаранција односе на исти правни посао.

2.6. Планирано трајање Програма:

Програм се реализује у току 2015. године.

2.7. Планирани износ кредита:

За реализацију циљева постављених Програмом одобравају се кредити у укупном износу од 5.000.000.000,00 динара, од чега за:

- микро, мала, средња и велика правна лица минимални износ кредита не може бити мањи од 2.000.000,00 динара, а максимални износ укупно одобрених кредита једном правном лицу са повезаним лицима не може бити већи од 100.000.000,00 динара, за правна лица који већи део свог пословања реализују у земљи. За правна лица - претежне извознике, максимални износ укупно одобрених кредита једном правном лицу са повезаним лицима не може бити већи од 200.000.000,00 динара;

- предузетнике максимални износ кредита по предузетнику износи 7.000.000,00 динара, а минимални 300.000,00 динара;

- једно правно лице са повезаним лицима максимални износ краткорочних кредита не може бити већи од 100.000.000,00 динара;

- микро, мала, средња правна лица за одржавање текуће ликвидности јемством физичког лица и хипотеком на пољопривредном и шумском земљишту може се обезбедити само део кредита до максималног износа 500.000,00 динара; јемством или приступањем дугу правног лица може се обезбедити кредит до максималног износа од 1.000.000,00 динара; цесијом потраживања од државних институција и предузећа може се обезбедити кредит до максималног износа од 2.000.000,00 динара;

- предузетнике висина Start-up кредита износи од 300.000,00 динара до 1.500.000,00 динара;

- правна лица висина Start-up кредита ће се одобравати у износу од 500.000,00 динара до 3.000.000,00 динара.

Гаранције се одобравају под истим условима као и кредити: максимални и минимални износи гаранција зависе од величине привредног субјекта а инструменти обезбеђања од врсте и намене кредита за које се издају гаранције. Истом правном лицу не може се по истом правном послу, односно за исте оправдане трошкове одобрити и кредит и гаранција. Провизија по гаранцијама износи 2%, и одговара провизији које обрачунавају пословне банке.

2.8. Циљеви Програма:

Основни циљеви Програма су: подстицање пословања правних лица и предузетника у Републици Србији, затим подстицање запошљавања, производње, као и одрживог и свеобухватног развоја.

3. Одлука Комисије:

Фонд за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд) доставио је Комисији на одлучивање о дозвољености Програм.

Из достављене документације, Комисија је закључила да је Управни одбор Фонда на 12. седници, одржаној дана 29. децембра 2014. године Одлуком број: 309 донео

Програм, а да је пријава државне помоћи број: 02-5922, поднета Комисији дана 30. децембра 2014. године.

Такође, Влада је Решењем 05број 021-155/2015-2 од 20. јануара 2015. године дала сагласност на Програм.

Након што је примила пријаву државне помоћи, Комисија је најпре утврдила да се ради о државној помоћи, у смислу члана 2. тачка 1) Закона и да Програм представља основ за доделу државне помоћи, јер се ради о стварном или потенцијалном јавном расходу, или умањеном остварењу јавног прихода, којим корисник државне помоћи стиче повољнији положај на тржишту у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту.

С обзиром на то да корисници нису унапред одређени (познати), Комисија је закључила да је у питању шема државне помоћи, у смислу члана 12. став 2. Закона.

Сагласно члану 11. став 1. Закона, давалац државне помоћи је дужан да, пре доделе државне помоћи, поднесе пријаву државне помоћи Комисији, а ставом 2. истог члана одређено је да је предлагач прописа који представља основ за доделу државне помоћи, дужан да нацрт, односно предлог прописа, пре упућивања у процедуру доношења, пријави Комисији. Такође, чланом 9. тачка 2) Закона, Комисија је овлашћена да у поступку накнадне контроле одлучује о дозвољености државне помоћи, док је чланом 16. став 1. Закона прописано да Комисија започиње поступак накнадне контроле на основу сопствених информација, или информација добијених из других извора, које указују да се ради о државној помоћи која је додељена, односно које се користи или је коришћена супротно одредбама Закона.

С тим у вези, Комисија је Закључком број: 172/2014-38 од дана 4. фебруара 2015. године покренула поступак накнадне контроле дозвољености државне помоћи која се додељује на основу Програма.

Фонд је Дописом број: 02-551 од 10. фебруара 2015. године прецизирао поједине одредбе Програма, тако се обавезао да ће процедурама Фонда бити прецизирана обавеза да сваки захтев за гаранцију који не испуњава услове из члана 99. Уредбе, буде достављен Комисији на одлучивање. Обавеза достављања Комисији посебно се односи на гаранције које ће се издавати по основу закључка/препоруче Владе Републике Србије.

Истим дописом Фонд је навео да се све активности у вези са репрограмирањем кредита, финансијским реструктурирањем пласмана, прихватањем унапред припремљених планова реорганизације привредних субјеката у поступку стечаја, као и закључивање споразума о измирењу доспелих обавеза спроводе у складу са законима који уређују наведене области. Репрограм и споразумно регулисање обавеза Фонд разматра и одобрава по истим или строжијим условима од оних који су важили у моменту одобравања кредита који се репрограмира, или за који се ради одлагање обавеза (каматна стопа може бити или иста или виша од првобитно уговорене, никако нижа), прецизирано је у предметном допису Фонда.

Анализирајући Програм Комисија је закључила да је испуњен и услов из члана 7. Уредбе, будући да су кредити намењени привредним субјектима на подручју Републике Србије који су у већинском приватном или државном власништву (осим јавних предузећа), као и привредни субјекти који имају учешће друштвеног капитала мање од 40%, под условом да сваки привредни субјект достави финансијске извештаје за претходне две године (2012. и 2013. годину и закључни лист за 2014. годину) у којима није исказан губитак, из чега произлази да ови привредни субјекти нису у тешкоћама.

Доносећи одлуку о којој врсти државне помоћи се у конкретном случају ради, Комисија је утврдила да Програм предвиђа доделу државне помоћи и то, кроз одобравање:

- инвестиционих кредита са роком отплате до 10 година у оквиру кога је грејс период до две године. Каматна стопа је 2% на годишњем нивоу уколико је средство обезбеђења гаранција/авалирана меница пословне банке, а у осталим случајевима 3% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле;

- кредита за предузетнике за инвестиционе пројекте, са роком отплате до 7 година у оквиру којег је грејс период до две године, а висина каматне стопе, обрачун и наплата кредита ће се вршити као и за микро, мала, средња и велика правна лица. Отплата кредита ће се вршити у месечним односно тромесечним ануитетима. У случају неизвршавања уговорних обавеза и измене уговорних услова коришћења кредита извршених на захтев клијента, Фонд може обрачунавати и наплаћивати посебну накнаду у износу од 1 % на годишњем нивоу од износа кредита. Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита су гаранције или авалиране менице пословне банке, и/или меница и менично овлашћење јемца/приступеоца дугу, и/или меница и менично овлашћење оснивача/акционара/дужника, и/или хипотека првог реда на непокретностима, и/или залога на производној опреми и другим покретним стварима, и/или меница и менично овлашћење дужника;

- Start – up кредита за предузетнике и правна лица, с тим да ће кредит за предузетнике имати рок отплате до 5 година у оквиру којег је грејс период до једне године, отплата кредита вршиће се у месечним/тромесечним ануитетима, а инструменти обезбеђења су гаранције пословне банке, уговорно јемство или приступање дугу од стране правног лица, физичког лица или предузетника и хипотека првог реда на непокретностима или земљишту у приватном власништву, сопствена меница корисника кредита. Кредити правним лицима одобраваће се са роком отплате до 5 година у оквиру којег је и грејс период до једне године. Отплата кредита вршиће се у месечним/тромесечним ануитетима, а инструменти обезбеђења су гаранције пословне банке, хипотека првог реда на непокретностима или земљишту у приватном власништву, уговорно јемство или приступање дугу од стране правног лица. Уколико је инструмент обезбеђења гаранција пословне банке, каматна стопа је 2 % на годишњем нивоу, док је у свим другим случајевима 3 % на годишњем нивоу. Каматна стопа се обрачунава уз примену валутне клаузуле.

Узимајући у обзир намену за коју се одобравају напред наведени кредити, Комисија је утврдила да се ради о регионалној инвестиционој државној помоћи, дефинисаној чл. 7–14. Уредбе.

Оцењујући испуњеност услова предвиђених чл. 7-14. Уредбе, Комисија је имала у виду да је Програмом предвиђено да се средства не могу доделити за: организовање игара на срећу, лутрију и сличне делатности, производњу и промет било ког производа или активности које се према домаћим прописима или међународним конвенцијама и споразумима сматрају забрањеним, као и производњу и промет нафте и нафтних деривата, што је у складу са чланом 7. став 2. Уредбе.

Такође, Комисија је утврдила и да се оправдани трошкови за доделу регионалне инвестиционе помоћи односе на: почетна инвестициона материјална улагања и отварање нових радних места, сагласно члану 9. став 1. Уредбе, што ће неспорно водити унапређењу економског развоја подручја Републике Србије са изузетно ниским животним

стандардом или са високом стопом незапослености и развој одређених привредних делатности или одређених привредних подручја у Републици Србији.

Даље, Комисија је разматрала Програм и у делу који се односи на одобравање:

- краткорочних кредита за подстицање конкурентности и ликвидности домаће привреде, односно додела кредита привредним субјектима са роком отплате од три до дванаест месеци од дана коришћења, са каматном стопом од 2,5% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле, по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате. Инструменти обезбеђења кредита су сопствене менице са авалом пословне банке или гаранција пословне банке и сопствене менице корисника кредита;

- кредита за трајна обртна средства за микро, мала, средња и велика правна лица, са роком отплате до 5 година у оквиру кога је грејс период до једне године. Каматна стопа је 2% на годишњем нивоу уколико је средство обезбеђења гаранција/авалирана меница пословне банке, а у осталим случајевима 3% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле;

- кредита за микро, мала и средња правна лица за одржавање текуће ликвидности, са роком отплате до 18 месеци у оквиру кога може бити предвиђен грејс период до 3 месеца. Уколико је инструмент обезбеђења гаранција пословне банке каматна стопа је 2,5% на годишњем нивоу, док је у свим другим случајевима 3,5% на годишњем нивоу. Каматна стопа се обрачунава уз примену валутне клаузуле;

- кредита за предузетнике који ће се одобравати за трајна обртна средства, са роком отплате до 5 година, у оквиру којег је грејс период до једне године.

Комисија је утврдила да се ове мере предвиђене Програмом односе на регионалну оперативну државну помоћ.

Комисија је анализирали да ли су испуњени услови из члана 17. Уредбе и закључила да додела државне помоћи путем краткорочних кредита привреди неспорно доприноси равномерном регионалном развоју и пропорционална је тешкоћама које треба да се отклоне.

Из члана 5. став 2. Уредбе произилази дужност даваоца државне помоћи да, пре доделе државне помоћи, од корисника прибави писану изјаву да ли му је и по ком основу већ додељена државна помоћ за исте оправдане трошкове, без обзира:

1) да ли се државна помоћ додељује по основу једне или више комбинација шема/индивидуалних државних помоћи и

2) да ли државну помоћ додељује Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе. С тим у вези, Комисија је подтачком 2.1. изреке овог решења обавезала Фонд да од корисника прибави потребну писану изјаву, како би приликом одобравања кредита било примењено правило кумулације државне помоћи.

У даљем поступку накнадне контроле, Комисија је разматрала планирано одобравање гаранција и том приликом узела у обзир Допис Фонда број: 02-551 од 10. фебруара 2015. године у коме је прецизирано да ће се гаранције издавати под условом да не покривају више од 80% неизмиреног зајма или друге финансијске обавезе корисника и на тај начин ће кумулативно бити испуњени услови из члана 99. Уредбе, то јест да се не ради о државној помоћи. Међутим, уколико Фонд изда гаранције супротно условима из члана 99. Уредбе, Комисија је обавезала Фонд да достави Комисији на одлучивање сваку појединачну гаранцију, како би Комисија одлучивала о њеној дозвољености, а ово се посебно односи на гаранције које ће се издавати на основу закључка/препоруке Владе Републике Србије.

Програм утврђује и услове и критеријуме за репрограм кредита, финансијско реструктурирање, реорганизацију привредних субјеката и споразумно регулисање обавеза. Разматрајући ове услове и критеријуме, Комисија је узела у обзир писану изјаву Фонда број: 02-551 од 10. фебруара 2015. године, у којој је наведено да се делови Програма који се односе на активности одобравања унапред припремљених планова реорганизације и планова реорганизације привредних субјеката у поступку стечаја врше у складу са чланом 157. Закона о стечају ("Сл. гласник РС", бр. 104/2009, 99/2011 - др. закон, 71/2012 - одлука УС и 83/2014), који дефинише да ако је стечајни дужник разврстан као средње или велико правно лице у складу са законом којим се уређују критеријуми за разврставање правних лица, подносилац плана реорганизације дужан је да план реорганизације поднесе органу надлежном за заштиту конкуренције и органу надлежном за контролу државне помоћи, ради прибављања мишљења да ли су предвиђене мере у супротности са законом којим се уређује заштита конкуренције и законом којим се уређује контрола државне помоћи.

У Допису је написано и да су делови Програма који се односе на активности репрограма кредита и споразумног регулисања доспелих обавеза сагласне одредбама Закона о споразумном финансијском реструктурирању привредних друштава („Службени гласник РС“ број 36/11), који чланом 9. прописује да у финансијском реструктурирању свим повериоцима обезбеђује се једнак третман и равноправан положај у сразмери са висином њихових потраживања, осим ако се не договоре другачије, а чланом 11. да се финансијско реструктурирање може се спроводити ако у њему учествују најмање две домаће или стране банке у својству поверилаца. Осим банака из става 1. овог члана у финансијском реструктурирању могу учествовати и сви други повериоци. Такође Фонд је у допису навео и да на захтев клијента разматра ове активности и одобрава их под истим или строжијим условима, од оних који су важили у моменту одобравања кредита.

Узимајући у обзир да се одредбе Закона не односе на пољопривредне производе и производе рибарства, Комисија је закључила да се на део Програма који предвиђа улагања у прерађивачке капацитете из области пољопривреде, програме примарне пољопривредне производње и прераде за домаће и инострано тржиште поднете од стране правних лица, не односе одредбе Закона (тачка 3. изреке овог решења).

У складу са наведеним, Комисија је донела решење као у диспозитиву.

Упутство о правном средству: Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор у року од 30 дана од дана достављања.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Андрејана Бурчић

Достављено:

- Фонду за развој Републике Србије
- Министарству привреде
- Архиви